

Státní okresní archiv Plzeň-jih se sídlem v Blovicích

**Místní národní výbor Snopoušovy
1945-1964**

Inventář

EL NAD č.: 367

AP č.: 460

Jana Mašková

Blovice 2012

Obsah

Úvod	str.
I. Vývoj původce archivního fondu	4
II. Vývoj a dějiny archivního fondu	7
III. Archivní charakteristika archivního fondu	8
IV. Stručný rozbor obsahu archivního fondu	9
V. Záznam o uspořádání archivního fondu a sestavení archivní pomůcky	9
Seznam použitých pramenů a literatury	10
Příloha: Seznam použitých zkratk	11
Inventární seznam	12
1. Orgány národního výboru	13
- Zápisy ze schůzí pléna a rady MNV	13
2. Úřad národního výboru	13
I. Úřední knihy	13
a) Knihy účetní	13
b) Knihy pamětní	13

Ú V O D

I. Vývoj původce archivního fondu

Původcem archivního fondu je Místní národní výbor (MNV) Snopoušovy, který vyvíjel svoji činnost od 6. května 1945 do 15. června 1964. Do roku 1949 náležela obec Snopoušovy do soudního i správního okresu Přeštice, v letech 1949-1960 byla součástí okresu Přeštice, a po roce 1960 se stala součástí okresu Plzeň-jih.

Národní výbory (NV) vznikaly ilegálně již během okupace jako revoluční orgány národně osvobozenického boje. Dne 16. dubna 1944 vydala londýnská vláda oficiální prohlášení vyzývající k jejich ustavení. Národní výbory se měly po porážce okupantů ujmout správy v obcích, okresech a zemích.

Do roku 1948 vyvíjely národní výbory svou činnost na základě Košického vládního programu z 5. dubna 1945 a ústavních dekretů prezidenta republiky ze 4. prosince 1944 č. 18/1944 Ústředního věstníku československého, o národních výborech a prozatímním Národním shromáždění.

Místní národní výbor byl ustaven jako orgán veřejné správy ve všech jejích oborech. Jeho postavení a pravomoc upravovalo vládní nařízení č. 4/1945 Sb., o volbě a pravomoci národních výborů, a dále vládní nařízení č. 44/1945 Sb., o úplném znění vládního nařízení o volbě a pravomoci národních výborů, kterým se měnilo prvně zmíněné vládní nařízení. Zaniklý obecní úřad se stal úřadem místního národního výboru a prováděl veškerá jeho rozhodnutí a opatření. Činnost takto vzniklého MNV byla řízena směrnicemi ministerstva vnitra č. 6/1945 Ú. 1., pro národní výbory místní a okresní, schválenými vládou Československé republiky dne 19. května 1945.

MNV Snopoušovy byl ustaven v květnových revolučních dnech roku 1945. První zápis z ustaveného revolučního výboru je z 6. května 1945, kdy předsedou byl zvolen Jan Kastner, členy se stali Václav Příbáň z čp. 23, Václav Příbáň z čp. 39, Josef Pokorný, Tomáš Volf, Karel Příbáň, Josef Kasl, Tomáš Poláček.

Původní složení MNV bylo výsledkem politického vlivu v obci. V srpnu 1945 měl NV 11 členů, z toho bylo 6 členů včetně předsedy bez politické příslušnosti, 3 členové patřili k Československé sociálně demokratické straně dělnické a 2 činovníci NV byli členy Československé strany národně socialistické. Během roku 1945 bylo změněno podle paritního zastoupení politických stran. Podle vládního nařízení č. 120/1946 Sb., o obnovení národních výborů na podkladě výsledků voleb do Ústavodárného Národního shromáždění, přizpůsobilo se složení MNV výsledkům těchto voleb.

V březnu 1948 zaslal Akční výbor při MNV ve Snopoušovech usnesení o vyloučení 5 členů MNV pro jejich zpátečnickou činnost v NV a chtěl, aby obnovený NV byl pouze 9

členný. Okresní národní výbor (ONV) Přeštice souhlasil pouze s odvoláním 5 zpátečníků, ale trval na 12 členném NV. A tak byl počet členů doplněn v květnu 1948, zároveň z tohoto dokumentu vyplývá, že v té době byla v obci komise finanční, vyživovací a rolnická. V té době už bylo z 12 členného MNV 7 členů KSČ, vč. předsedy a 5 členů bezpartijních.

Místní národní výbor zvolil na ustavující schůzi ze svého středu radu MNV, kterou tvořili předseda MNV, náměstek a ostatní členové rady. Jako své poradní, pomocné a později i kontrolní orgány zřizovala plenární schůze MNV stálé komise s působností pro celou obec. Dále mohly být zřizovány komise, jejichž potřeba vyplynula z místních poměrů. V čele komisí stáli referenti, později předsedové, zpravidla členové rady. Tzv. referentský systém byl využíván až do roku 1954.

Pro usměrnění dalšího vývoje místních národních výborů mělo zásadní význam vládní nařízení č. 14/1950 Sb., o organizaci místních národních výborů. MNV byly rozděleny podle počtu obyvatel do čtyř kategorií. S počtem obyvatel 164 v roce 1950 byl MNV Snopoušovy zařazen do I. kategorie.

Do reorganizace měl MNV Snopoušovy 12 členů, po reorganizaci jich pak měl 15. Z dostupných pramenů vyplývá, že v té době bylo stále 6 členů bezpartijních a členů KSČ bylo 9. Rada NV byla pětičlenná, skládala se z předsedy, náměstka a zemědělského referenta, finančního referenta, referenta školského, sociálního a zdravotního a referenta hospodářského, vyživovacího a technického.

K 15. únoru 1951 je jako předseda NV uváděn Jaroslav Tureček, který byl z funkce odvolán 1. října 1952 a byl za něj zvolen Václav Příbáň. Toho po volbách 12. června 1960 vystřídal Vojtěch Simet, který ve funkci předsedy NV setrval až do sloučení Snopoušov s Dolní Lukavicí v jeden správní celek.

Do existence NV významně zasáhl ústavní zákon č. 12/1954 Sb., o národních výborech a na něj navazující zákony a vládní nařízení č. 13/1954 Sb., o národních výborech, č. 14/1954 Sb., o volbách do národních výborů, č. 16/1954 Sb., o změnách územních obvodů některých národních výborů a č. 23/1954 Sb., o organizaci výkonných orgánů národních výborů. Podle zákona 14/1954 Sb., o volbách do národních výborů byly 16. května 1954 uskutečněny první volby členů národních výborů všemi občany, majícími volební právo. Volební období bylo stanoveno na tři roky. Podle § 3, odst. 5 zákona č. 13/1954 Sb., o národních výborech, se volil do místních národních výborů jeden člen nejméně na 100 a nejvýše na 200 obyvatel podle velikosti obce. V obcích do 900 obyvatel se volilo 9 členů. Místní národní výbory se měly scházet ke svým zasedáním nejméně jedenkrát za měsíc. Rada

NV se skládala z předsedy NV, jeho náměstka, popř. náměstků, tajemníka a ostatních členů rady. Všichni členové rady byli voleni národním výborem na jeho prvním zasedání.

Důležitým mezníkem ve vývoji národních výborů byl rok 1960. Novému územnímu uspořádání státu předcházelo vydání dalších důležitých zákonů, jejichž obsah se odrazil v přijetí Ústavy Československé socialistické republiky. Na ústavní zákon č. 35/1960 Sb., o změně ústavního zákona o volbách do Národního shromáždění a o volbách do Slovenské národní rady a ústavního zákona o národních výborech, který definoval národní výbory vzešlé z voleb roku 1960 jako „orgány státní moci pracujícího lidu“, navázal zákon č. 36/1960 Sb., o územním členění státu. Tento zákon stanovil, že z důležitých společenských zájmů, zejména pro další rozvoj zemědělské výroby a pro hospodářskou a kulturní výstavbu obcí, lze vytvořit, zrušit nebo sloučit obce, nebo provést změnu jejich území.

Na jeho základě byly vytvořeny nové hranice krajů a okresů. Na území tehdejšího Československa došlo mj. k několikanásobnému územnímu zvětšení správních okresů, za současného snížení jejich počtu. Z původního počtu 300 okresů klesl jejich počet na konečných 108. Tímto rozhodnutím došlo mj. k zániku tří okresních národních výborů (Blovice, Přeštice a Stod) a převážně na jejich území byl 17. června 1960 ustaven Okresní národní výbor Plzeň-jih. Obec Snopoušovy patřila do té doby pod správu okresu Přeštice, po vzniku okresu Plzeň-jih se stala jeho součástí. Krasavce se v r. 1961 staly osadou obce Snopoušovy. Ve smyslu § 15, odst. 1 vládního nařízení č. 34/1958 Sb., o dalších přesunech působnosti a jiných zjednodušeníh ve státní správě projednal a schválil ONV Přeštice na jednání rady dne 6. května 1960 pod č. usnesení 107/60 a následně na jednání 25. plenárního zasedání dne 31. května 1960 s platností od voleb do Národního shromáždění (NS) a národních výborů v r. 1960 sloučení obce Snopoušovy s obcí Krasavce. K datu konání voleb do NV, tzn. k 12. červnu 1960 zanikl MNV Krasavce a obec Krasavce se stala osadou obce Snopoušovy.

Další slučování obcí proběhlo v r. 1964. Samotnému sloučení obcí předcházelo již v r. 1961 sloučení Jednotných zemědělských družstev (JZD) Dolní Lukavice, Horní Lukavice, Lišice, Snopoušovy a Krasavce, z nichž byl vytvořen jeden ekonomický celek s názvem JZD Úhlavan se sídlem v Dolní Lukavici. ONV Plzeň-jih pak na jednání rady dne 7. února 1964 pod č. usnesení 30/64 a následně na jednání 30. plenárního zasedání dne 24. března 1964 schválil sloučení obcí Dolní Lukavice s obcí Snopoušovy. Název správního celku byl stanoven na MNV Dolní Lukavice se sídlem tamtéž. Na základě rozhodnutí ONV Plzeň-jih se tak stalo s platností od voleb do NS a NV v červnu 1964, tzn. s platností od 15. června 1964. Tímto rozhodnutím zanikl MNV Snopoušovy.

Za dobu činnosti MNV Snopoušovy došlo v obci k několika stavebním akcím. V roce 1951 byla dokončena stavba budovy MNV čp. 6 (do té doby zasedal MNV v soukromém bytě), v roce 1956 byla otevřena nová prodejna Jednoty, v letech 1959-1962 proběhla výstavba nové požární zbrojnice.

Ani po vydání zákona České národní rady č. 367/1990 Sb., o obcích (obecním zřízení), kdy vznikaly nově obecní úřady, Obecní úřad ve Snopoušovech obnoven nebyl.

II. Vývoj a dějiny archivního fondu

Archivní fond obsahuje archiválie MNV Snopoušovy z let 1945-1964.

Archiválie archivního fondu MNV Snopoušovy byly do archivu předávány v následujících přírůstcích.

Po sloučení původních okresů Přeštice, Stod a Blovice v roce 1960 v okres Plzeň-jih přešla první část archivního fondu MNV Snopoušovy (kniha zápisů ze schůzí pléna a rady z let 1945-1951) do Okresního archivu (OA) Plzeň-jih v Blovicích z Okresního archivu v Přešticích. Tato kniha byla předána bez předávacího protokolu a nebyla zapsána ani v knize přírůstků OA Plzeň-jih v Blovicích.

Dne 11. dubna 1975 byly do Okresního archivu v Blovicích předány MNV Snopoušovy 3 účetní knihy z let 1957-1964 (č. j. OA 61/95). Do knihy přírůstků byly archiválie zapsány pod číslem přírůstku (č. př.) 470.

Poslední část archivního fondu MNV Snopoušovy, pamětní kniha obce z let 1949-1963 o celkové velikosti 0,03 bm, byla do Státního okresního archivu (SOkA) Plzeň-jih se sídlem v Blovicích předána spolu s archiváliemi MNV Dolní Lukavice Obecním úřadem Dolní Lukavice dne 13. října 2009 (č. j. SOAP/050-0505/2009). Do knihy přírůstků byla pamětní kniha zapsána pod č. př. 79/09.

Až na první přírůstek se předávání výše uvedených archiválií MNV Snopoušovy a jeho nástupcem dělo v rámci archivem pravidelně prováděných skartačních řízení.

V kapitole III. je uveden soupis archiválií, které obdobné archivní fondy obsahují, ale součástí archivního fondu MNV Snopoušovy nejsou. K jejich ztrátě mohlo pravděpodobně dojít tak, že po zrušení MNV Snopoušovy a připojení obce Snopoušovy pod správu MNV Dolní Lukavice, zůstaly některé z dnes chybějících dokumentů, které nepřevzal do správy MNV Dolní Lukavice, uloženy v budově bývalé úřadovny MNV Snopoušovy a odtud mohly být postupně rozkradeny, nebo v případě, že byly předány do spisovny MNV Dolní Lukavice mohlo dojít k situaci obdobné. Soupis dokumentů předávaných si mezi jednotlivými NV bohužel neexistuje.

MNV se ve spisové službě, i když nedůsledně (nepřiděloval ukládací ani skartační znaky u příslušných spisů v podacím protokolu ani přímo na spisy), řídil podle centrálně vydaného spisového řádu, o čemž svědčí vedení podacích protokolů a přidělování čísel jednacích.

Spisy vzniklé činností MNV byly ukládány v budově úřadu do dřevěných skříní.

Písemnosti určené k předání do archivu byly vybrány podle příslušných předpisů a skartačních řádů pro národní výbory.

III. Archivní charakteristika archivního fondu

Archivní fond MNV Snopoušovy obsahuje celkem 5 knih z let 1945-1964.

V roce 2012 bylo překročeno k definitivní inventarizaci dosud nezpracovaného archivního fondu MNV Snopoušovy, která byla svěřena archivářce Janě Maškové.

Protože, jak již bylo poznamenáno v II. kapitole, pracovníci MNV se při výkonu spisové služby spisovým řádem řídili velmi nedůsledně – vedli pouze podací protokoly (viz. kapitola II.) a přidělovali č. j. podle těchto protokolů, bylo tedy pro pořádání spisů využito umělé Schéma pro pořádání spisů archivních fondů místních národních výborů obsažené v Metodickém pokynu pro inventární zpracování archivních fondů národních výborů ve Státním oblastním archivu v Plzni, č. j. SOAP/006-3120/2007.

Z výše uvedeného metodického pokynu vychází i rozdělení archivního fondu MNV Snopoušovy na oddíl 1. Orgány národního výboru a 2. Úřad národního výboru. Oddíl 1. Orgány národního výboru obsahuje knihu zápisů ze schůzí pléna a rady MNV. Oddíl 2. Úřad národního výboru obsahuje úřední knihy, které jsou zastoupeny účetními knihami a pamětní knihou. Účetní knihy obsahují knihu příjmů, knihu výdajů a pokladní deník.

Jazykem celého archivního fondu je čeština.

Po formální stránce je archivní pomůcka vyhotovena podle Metodického pokynu ředitele Státního oblastního archivu v Plzni pro zpracování archiválií a tvorbu archivních pomůcek, č. j. SOAP/006-0767/2010 z 12. března 2010.

Vzhledem k absenci dalších dokumentů s archivní hodnotou dochovaných z činnosti původce, je archivní fond z hlediska úplnosti materiálu považován za torzo. Chybí zápisy ze schůzí pléna a rady z let 1952-1964, knihy příjmů z let 1945-1957, knihy výdajů z let 1945-1963, podací protokoly z let 1945-1964 a veškerá spisová agenda.

Před vlastní inventarizací archivního fondu došlo k jeho fyzickému vyčištění a zabalení knih do balicího papíru. Archivní fond byl poškozen ve dvou případech: inv. č. 1 má uvolněnou vazbu a inv. č. 2 má utrženou zadní desku.

Celková metráž archivního fondu byla určena na základě Metodického návodu odboru AS MV ČR čj. AS-169/2-2005, hlava VI., čl. 6 Způsob měření archiválií. Před zpracováním byla celková metráž archivního fondu 0,08 bm.

Po inventarizaci zůstal rozsah archivního fondu stejný - 0,08 bm, které připadají na úřední knihy.

Vyřazení archiválií z evidencí NAD z důvodu přehodnocení významu nebylo v archivním fondu provedeno.

Archivní fond je uložen ve Státním okresním archivu Plzeň-jih se sídlem v Blovicích.

Došlé a odeslané archiválie nebyly u původce uspořádané.

Archiválie určené k předání do archivu byly vybrány podle příslušných předpisů a skartačních řádů pro národní výbory.

IV. Stručný rozbor obsahu archivního fondu

Archivní fond MNV Snopoušovy patří mezi torzovitě dochované fondy národních výborů. Chybí zde veškerá agenda 50. a 60. let minulého století. Z části Orgány národního výboru stojí za pozornost zejména zápisy z plenárních zasedání a zápisy ze schůzí rady, které zachycují činnost MNV, práci jednotlivých členů a funkcionářů národního výboru.

V. Záznam o uspořádání archivního fondu a sestavení archivní pomůcky

V březnu 2012 archivní fond uspořádala, inventární seznam sestavila a archivní pomůcku vypracovala pracovnice Státního okresního archivu Plzeň-jih se sídlem v Blovicích Jana Mašková.

V Blovicích dne 6. prosince 2012

.....
Jana Mašková

Seznam použitých pramenů a literatury

a) Prameny

SOkA Plzeň-jih se sídlem v Blovicích

Archivní soubory:

Okresní národní výbor Přeštice II., inv. č. 23, sign. 102/3, karton 196 (Zasedání NV a jeho rady 1959)

Okresní národní výbor Přeštice I., inv. č. 28, sign. 52, karton 14 (Evidence, slib, úřední průkazy a změny funkcionářů MNV okr. přešt. S-Ž, Horušany 1946-1952)

Okresní národní výbor Přeštice II., inv. č. 86, sign. 603, karton 115 (Seznamy členů dle obcí 1946)

b) Literatura

ČECHOVÁ Gabriela. Vývoj organizace a působnosti národních výborů v českých zemích v letech 1945-1960, *Archivní časopis*, 1962, roč. 12, str. 129-147.

ŠTROBLÍK Vladimír. Vývoj organizace a působnosti národních výborů na území České republiky (1945-1990), *Archivní časopis*, 2001, roč. 51, str. 73-89.

Historický lexikon obcí České republiky 1869-2005. I. a II. díl, Praha: 2006.

Seznam obcí v zemích českých podle správního rozdělení z 1. února 1949, Praha: 1949.

Seznam použitých zkratk

AP	archivní pomůcka
AS MV ČR	Archivní správa Ministerstva vnitra České republiky
bm	běžný metr
eid. jedn.	evidenční jednotka
EL NAD	evidenční list Národního archivního dědictví
inv. č.	inventární číslo
KSČ	Komunistická strana Československa
PEvA	program pro evidenci archiválií
SOA	státní oblastní archiv
SOAP	Státní oblastní archiv v Plzni
Ú. 1.	Úřední list

INVENTÁRNÍ SEZNAM

1. Orgány národního výboru

1	Zápisy ze schůzí pléna a rady 6. 5. 1945-15. 2.1951	1945-1951	ukn 1
---	--	-----------	-------

2. Úřad národního výboru

I. Úřední knihy

a) Knihy účetní

2	Kniha příjmů	1958-1964	ukn 2
3	Kniha výdajů	1964	ukn 3
4	Pokladní deník	1960-1964	ukn 4

b) Knihy pamětní

5	Pamětní kniha	1949-1963	ukn 5
---	---------------	-----------	-------

Název archivní pomůcky:	Místní národní výbor Snopoušovy
Značka archivního fondu:	MNV Snopoušovy
Časový rozsah:	1945-1964
Počet evidenčních jednotek:	5 (5 úředních knih)
Počet inventárních jednotek:	5
Rozsah v bm:	0,08 (úřední knihy – 0,08 bm)
Stav ke dni:	6. 12. 2012
Zpracovatel archivního fondu:	Jana Mašková
Zpracovatel archivní pomůcky:	Jana Mašková
Počet stran:	14
Počet exemplářů:	5
Schválila:	Mgr. Petra Martínková

dne 6. 12. 2012 - č. j. SOAP/050-0597/2012